

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนของโรงเรียนวาริชียงใหม่ รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนของโรงเรียนวาริชียงใหม่ ประชากรที่ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โรงเรียนวาริชียงใหม่ จำนวน 114 คน ในปีการศึกษา 2553 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 114 ฉบับ ร้อยละ 100 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละ

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การปฏิบัติงานปกครองนักเรียนด้านงานปกครองนักเรียนทั่วไป ครูทุกคนได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ให้ครูประจำชั้นควบคุมการทำกิจกรรมหน้าเสาธงของนักเรียนทุกวัน ให้ครูเวรประจำวันตรวจตราดูแลนักเรียนบริเวณประตูเข้า-ออกโรงเรียนทุกวัน ให้ครูเวรประจำวันตรวจตราดูแลความประพฤติของนักเรียนในบริเวณโรงเรียนทุกวัน และครูส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่า ได้แต่งตั้งบุคลากรปฏิบัติงานปกครองนักเรียน และจัดทำระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับงานปกครองนักเรียน เผยแพร่ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานปกครองนักเรียนให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองทราบ ขณะที่ครูส่วนน้อยให้ข้อมูลว่าสิ่งไม่ได้ปฏิบัติ คือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียนทุกภาคเรียน แจ้งผลการปฏิบัติงานให้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานปกครองนักเรียน และยังมีครูส่วนน้อยที่ไม่ทราบว่ามีกรปฏิบัติ คือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียนทุกภาคเรียน ประเมินผลการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนทุกภาคเรียน และแจ้งผลการปฏิบัติงานให้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ ขณะเดียวกันมีครูส่วนน้อยได้เสนอปัญหาไว้ดังนี้ การวางแผนงานการปฏิบัติงานปกครองยังไม่ชัดเจน การประเมินผลการปฏิบัติงานยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ขาดการวางแผนร่วมกันระหว่างงานปกครองและครูประจำชั้นและมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการปฏิบัติงานปกครอง ควรมีการชี้แจงแนวปฏิบัติงานปกครองให้ครูทุกคนรับทราบอย่างชัดเจนเพื่อให้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ควรให้ครูประจำชั้นมีส่วนร่วมการประเมินผลการปฏิบัติงานปกครอง ควรมีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในการปฏิบัติงานปกครอง

ให้ชัดเจน และควรมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานปกครองอย่างเป็นระบบและปฏิบัติอย่างจริงจัง

ส่วนการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนด้านงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่า ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของนักเรียน จัดกิจกรรมโฮมรูม จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความต้องการของนักเรียน และให้ครูประจำชั้นสามารถช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหาได้ทันเหตุการณ์ สำหรับครูส่วนน้อยที่ให้ข้อมูลว่าไม่ได้ปฏิบัติ คือ ให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน ได้คัดกรองนักเรียน จัดประชุมพบปะผู้ปกครองเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียน และยังมีครูส่วนน้อยที่ไม่ทราบว่ามีการปฏิบัติ คือ ใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน บันทึกการส่งต่อนักเรียน และได้คัดกรองนักเรียน โดยมีครูส่วนน้อยได้เสนอปัญหาไว้ดังนี้ ครูไม่เข้าใจระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้นบางคนไม่ได้เอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเท่าที่ควร ครูไม่เข้าใจการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน โดยเฉพาะครูใหม่ ควรจัดระบบการบันทึกการส่งต่อนักเรียนให้ชัดเจน และควรสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการคัดกรองนักเรียน

สำหรับการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนด้านงานการป้องกันแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ครูทุกคนให้ข้อมูลว่า มีการจัดบรรยายภาคในโรงเรียนช่วยให้นักเรียนมีความสุขที่ได้มาโรงเรียน และครูส่วนใหญ่เห็นว่า จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนในการป้องกันแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน แต่ยังมีครูส่วนน้อยให้ข้อมูลว่าไม่ได้ปฏิบัติ คือ ให้นักเรียนรุ่นพี่ช่วยดูแลป้องกันพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนรุ่นน้อง จัดกิจกรรมการป้องกันแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ให้ครูมีส่วนร่วมกำหนดวิธีการป้องกันแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ในขณะที่เดียวกันมีครูบางส่วนไม่ทราบว่ามีการปฏิบัติ คือ ให้นักเรียนรุ่นพี่ช่วยดูแลป้องกันพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนรุ่นน้อง และมีครูส่วนน้อยไม่ทราบว่ามีการรวบรวมข้อมูลของนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนในการป้องกันแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน และให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมป้องกันแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน นอกจากนี้ครูส่วนน้อยได้เสนอปัญหาไว้ดังนี้ นักเรียนรุ่นพี่ไม่ได้ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนรุ่นน้อง ครูไม่มีส่วนร่วมกำหนดวิธีการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดอบรมและกำหนด

มาตรการให้นักเรียนรุ่นพี่ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนรุ่นน้อง ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนให้มากขึ้น และควรแจ้งข้อมูลของนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้ครูทุกคนทราบอย่างทั่วถึงเพื่อร่วมมือกันป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น

ขณะที่การปฏิบัติงานปกครองนักเรียนด้านงานการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม ครูทุกคนให้ข้อมูลว่า ได้ตรวจเครื่องแต่งกายและทรงผมของนักเรียน จัดคาบอบรมคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียนทุกสัปดาห์ และครูส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลว่า ให้ครูผู้สอนสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละรายวิชา ยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความประพฤติดี โดยให้รางวัลและเกียรติบัตร ให้ครูประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมและจริยธรรม และให้ครูผู้สอนสอดแทรกเรื่องระเบียบวินัยในการเรียนการสอน สำหรับครูส่วนน้อยให้ข้อมูลว่า ที่ไม่ได้ปฏิบัติ คือ ส่งเสริมให้คณะกรรมการนักเรียนปลูกฝังความมีวินัยแก่นักเรียนรุ่นน้องและเพื่อนนักเรียนด้วยกัน เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน มีมาตรการลงโทษนักเรียนที่มาโรงเรียนสายเป็นประจำ จัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมและจริยธรรม และมีครูส่วนน้อยไม่ทราบว่ามีกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมและจริยธรรม กำหนดแนวทางการลงโทษนักเรียนไว้อย่างชัดเจน พิจารณาลงโทษนักเรียนที่ทำผิดระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างยุติธรรม ลงโทษนักเรียนด้วยการทำกิจกรรมที่นักเรียนยอมรับ และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน โดยมีครูส่วนน้อยได้เสนอปัญหาไว้ดังนี้ ขาดการอบรมคุณธรรมจริยธรรม จากวิทยากรภายนอกอย่างต่อเนื่อง มาตรการลงโทษนักเรียนที่มาโรงเรียนสายยังไม่เด็ดขาด นักเรียนรุ่นพี่ไม่ได้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนรุ่นน้อง คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียน พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ครูทุกคนควรอบรม สั่งสอน นักเรียนทุกคนและทุกระดับชั้นทันที เมื่อพบเห็นนักเรียนที่ขาดระเบียบวินัย ควรเชิญวิทยากรจากภายนอกมาอบรมคุณธรรม จริยธรรม ทุกภาคเรียน ครูทุกคนควรตระหนักร่วมกันเพื่อปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม โดยไม่ปล่อยให้เป็นที่ของงานปกครองเพียงฝ่ายเดียว และควรมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น เป็นประจำอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน

ส่วนการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนด้านงานปกครองระดับชั้นเรียน ครูทุกคนให้ข้อมูลว่า ได้ให้ครูประจำชั้น ได้เยี่ยมบ้านนักเรียนที่รับผิดชอบ และครูส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่า ได้แต่งตั้งบุคลากรเพื่อรับผิดชอบงานในระดับชั้นเรียน ให้ครูปกครองประสานงานกับครูประจำชั้นในการป้องกันและแก้ไขการทำผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน กำกับติดตามดูแลการรักษาความสะอาดของห้องเรียน แต่มีครูส่วนน้อยที่ให้ข้อมูลว่า ที่ไม่ได้ปฏิบัติ คือ ให้ครูผู้ประสานงานระดับชั้นเรียน

ทำหน้าที่ประสานกับครูประจำชั้นในการดำเนินงานปกครอง ให้ครูผู้ประสานงานระดับชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนอบรมนักเรียน กำกับติดตามดูแลการรักษาความสะอาดของห้องเรียน และมีครูส่วนน้อยที่ไม่ทราบฯ ให้ครูผู้ประสานงานระดับชั้นเรียนทำหน้าที่ประสานกับครูประจำชั้นในการดำเนินงานปกครอง มีการประสานงานระหว่างครูปกครองและครูผู้ประสานงานระดับชั้นเรียนในการป้องกันและแก้ไขการทำผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน ให้ครูประจำชั้นรักษาความลับของนักเรียนทำให้นักเรียนไว้วางใจ รวบรวมข้อมูลส่วนตัวนักเรียนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน และให้ครูผู้ประสานงานระดับชั้นเรียนร่วมกับครูประจำชั้นติดตามนักเรียนที่ขาดเรียน โดยมีครูส่วนน้อยได้เสนอปัญหาไว้ดังนี้ การประสานงานระหว่างครูผู้ประสานงานระดับชั้นเรียนและครูประจำชั้นในการดำเนินงานปกครองบางเรื่องยังล่าช้า ครูประจำชั้นบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานปกครองระดับชั้นเรียน ครูในระดับชั้นเรียนบางคนไม่เข้มงวดในการดูแลนักเรียน การสื่อสารในบางระดับชั้นไม่ชัดเจนทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ครูปกครองระดับชั้นเรียน ครูผู้ประสานงานระดับชั้นเรียน และครูประจำชั้นควรมีการวางแผนงานปกครองในระดับชั้นเรียนร่วมกัน ทุกระดับชั้นควรจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงาน ให้ชัดเจนอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันความสับสนในการปฏิบัติหน้าที่ ครูประจำชั้นควรเข้มงวด ดูแลเอาใจใส่นักเรียน และควรส่งต่อข้อมูลนักเรียนให้ครูที่อยู่ในระดับชั้นเดียวกันรับทราบเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาได้ทันเหตุการณ์

อภิปรายผล

จากการศึกษาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนของโรงเรียนวาริชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาอภิปรายไว้ดังนี้

ด้านงานปกครองนักเรียนทั่วไป พบว่า ให้ครูประจำชั้นควบคุมการทำกิจกรรมหน้าเสาธงของนักเรียนทุกวัน ให้ครูเวรประจำวันตรวจตราดูแลนักเรียนบริเวณประตูเข้า-ออก โรงเรียนทุกวัน ให้ครูเวรประจำวันตรวจตราดูแลความประพฤติของนักเรียนในบริเวณ โรงเรียนทุกวัน และครูส่วนใหญ่เห็นว่าการแต่งตั้งบุคลากรปฏิบัติงานปกครองนักเรียน และจัดทำระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับงานปกครองนักเรียน เผยแพร่ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานปกครองนักเรียนให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองทราบ ซึ่งคล้ายคลึงกับผลการศึกษาของประสิทธิ์ ยิ่งสมัคร (2546) ที่ได้ศึกษาพบว่า มีการแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบในการบริหารงานปกครองนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้ควบคุมดูแลการปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธงของนักเรียนทุกวันและมีครูเวรประจำวันปฏิบัติหน้าที่เพื่อตรวจตราดูแลความประพฤติของนักเรียนในบริเวณ โรงเรียนทุกวัน ในทำนองเดียวกัน สนิท บุญเจริญ (2545) ได้ศึกษาพบว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายปกครองนักเรียนรับผิดชอบในการบริหาร

งานปกครองนักเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการและควบคุม การทำกิจกรรมหน้าเสาธงของนักเรียน มีครูเวรประจำวันได้ตรวจตราดูแลนักเรียนบริเวณประตู เข้าออกโรงเรียนทุกวัน เช่นเดียวกันกับผลการศึกษาของเจริญ กาละ (2542) ที่ได้ศึกษาพบว่า โรงเรียนโดยฝ่ายปกครองได้จัดทำทำคู่มือนักเรียนและได้ชี้แจงให้ครู-อาจารย์ ผู้ปกครองและ นักเรียนเข้าใจเหตุผลในการใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ครูที่ปรึกษาปฏิบัติงานดูแล นักเรียนในชั้นเรียนทำกิจกรรมหน้าเสาธงทุกเช้า

สำหรับงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่าส่วนใหญ่ ได้จัดกิจกรรมส่งเสริม ความสามารถของนักเรียน จัดกิจกรรมโฮมรูม จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความต้องการของ นักเรียน และให้ครูประจำชั้นสามารถช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหาได้ทันเหตุการณ์ ซึ่งคล้ายคลึง กับผลการศึกษาของ นิกร ทองทิพย์ (2550) ที่ได้ศึกษาพบว่า มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมพร้อมทั้ง รายงานผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมและประชุมผู้ปกครองนักเรียน และใกล้เคียงกับผลการศึกษา ของ ราตรี ดนเล็ก (2550) ได้ศึกษาพบว่า มีกิจกรรมโฮมรูม จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประสานครู ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน ขณะที่ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544, หน้า 13) ได้ระบุถึงปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ ประกอบ ด้วยปัจจัยสำคัญที่สำคัญคือ ผู้บริหาร โรงเรียนรวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารทุกฝ่าย ต้องตระหนักถึง ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วม กิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนัก ในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะ พัฒนานักเรียนในทุกด้าน คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ต้องมีการประสานงานกันอย่าง ใกล้ชิดและมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอ ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญ ในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคน โรงเรียน และการอบรมให้ความรู้และ ทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครูที่ปรึกษา หรือผู้เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประ โยชน์ต่อ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวทาง การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน ซึ่ง โรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2541, หน้า 46) ได้อธิบายว่า การช่วยเหลือนักเรียน มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์ด้วยสุขภาพกายและ สุขภาพจิต สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ มีอาชีพที่เหมาะสม สามารถเลี้ยงตนเอง และ ครอบครัวได้ สามารถพัฒนาได้เต็มขีดความสามารถของตน มีความพอใจในสภาพที่ตนเป็นและ ทำได้ สามารถนำตนเองได้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเป็นไปในทางที่ชอบ

ส่วนงานการป้องกันแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน พบว่า ได้จัดบรรยากาศในโรงเรียนช่วยให้นักเรียนมีความสุขที่ได้มาโรงเรียน และพบว่าส่วนใหญ่ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน ในการป้องกันแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ดังที่ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524, หน้า 158 - 162) กล่าวว่า การจัดการเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและปัญหาทางวินัย วิธีการต่าง ๆ ที่โรงเรียนอาจจะใช้เพื่อดำเนินการป้องกันพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนและป้องกันการกระทำผิดวินัย คือ การสร้างความรักโรงเรียนให้เกิดขึ้นในหมู่นักเรียน ให้มีความภูมิใจในโรงเรียน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) การสร้างความภูมิใจให้เกิดขึ้นควรติดตามด้วยคำแนะนำชี้แจงให้รู้จักประพฤตินในทางที่ดีอันเป็นการเพิ่มพูน ชื่อเสียงและเกียรติคุณของโรงเรียน ให้ดียิ่งขึ้น การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน อาคารเรียน บริเวณต่าง ๆ ในโรงเรียน เป็นต้น การสร้างความร่วมมืออันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน การที่โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากทางบ้านคือผู้ปกครองนักเรียนนั้น ทำให้การควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียนเป็นไปอย่างได้ผลดียิ่ง และการจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นการหาทางออกให้นักเรียน ได้ระบายกำลังงานส่วนที่เหลือ ของนักเรียนให้ออกไปในรูปที่เป็นประโยชน์ ถ้านักเรียนได้คิด ได้ทำกิจกรรมอยู่เสมอ เวลาว่างที่จะใช้ไปในทางที่ไม่พึงปรารถนาก็จะหมดไป เช่นเดียวกับ ผลการศึกษาของ สุมาลี แสงจันทร์ (2543) ได้ศึกษาพบว่า งานป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ควรให้ความรัก ความเข้าใจ ความใกล้ชิด และให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็ก ได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง ทำนองเดียวกับผลการศึกษาของ ชูศักดิ์ ทองนาค (2542) ได้ศึกษา พบว่า บทบาทของครู ในการส่งเสริมสนับสนุนพฤติกรรมที่ดีของนักเรียนนั้น ควรใช้การกล่าวคำยกย่องชมเชย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับนักเรียน ส่วนการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนนั้น ควรใช้วิธีการ กำกับ ดูแล และสังเกตพฤติกรรมหลัง ถูกลงโทษ และขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและเพื่อนนักเรียนในการสอดส่องพฤติกรรม เข้มงวดจริงจังเกี่ยวกับความประพฤตินักเรียน โดยร่วมกับผู้ปกครอง และครูควรดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด มีการอบรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน

สำหรับงานการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ได้ตรวจเครื่องแต่งกายและทรงผมของนักเรียน จัดคาบอบรมคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียนทุกสัปดาห์ และพบว่าส่วนใหญ่ให้ครูผู้สอนสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละรายวิชา ยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความประพฤติดี โดยให้รางวัลและเกียรติบัตร ให้ครูประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม และให้ครูผู้สอนสอดแทรกเรื่องระเบียบวินัยในการเรียนการสอน ซึ่งคล้ายคลึงกับผลการศึกษาของ เกษม ดวงงาม (2542) ได้ศึกษา พบว่า การส่งเสริมและพัฒนา

ระเบียบวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ควรยกย่องชมเชยและให้รางวัลหรือเกียรติบัตรแก่นักเรียน พยายามแทรกกิจกรรมส่งเสริมในระหว่างเรียน เพื่อส่งเสริมลักษณะนิสัยและความประพฤติที่ดีของ นักเรียน ในทำนองเดียวกัน เศษ สุพรรณปวง (2542) ได้ศึกษาพบว่า มีการยกย่องชมเชยมอบรางวัล มอบเกียรติบัตรให้กับนักเรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี จัดให้ครูทุกคนช่วยอบรมสอดส่องดูแล ตักเตือนให้ข้อคิดกับนักเรียนในการปฏิบัติตัวไม่เหมาะสม และควรจัดให้มีการอบรมคุณธรรมและ จริยธรรม ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้มากขึ้นและกระทำอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับผล การศึกษาของ ชูศักดิ์ ทองนาค (2542) ได้ศึกษาพบว่า บทบาทของครูในการส่งเสริมสนับสนุน พฤติกรรมที่ดีของนักเรียนนั้น ควรใช้การกล่าวคำยกย่องชมเชย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับนักเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัยควรให้นักเรียนทำกิจกรรมเสริมความมี ระเบียบวินัย โดยแทรกอยู่ในชั่วโมงเรียน และควรมีการให้รางวัลและชมเชยนักเรียนที่มีระเบียบ วินัย นอกจากนี้ ไพฑูรย์ การเพียร (2544) ได้ศึกษาพบว่า การทำโทษนักเรียนที่ทำผิดระเบียบนั้น ครูส่วนมากใช้วิธีการว่ากล่าวตักเตือน และยกย่องชมเชย ให้กำลังใจแก่นักเรียนที่ประพฤติดีตาม ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน โดยการมอบเกียรติบัตรหรือรางวัล การรณรงค์ส่งเสริมกิจกรรม สร้างเสริมวินัยแก่นักเรียนดำเนินการ โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีมารยาทดีงาม การยกย่องชมเชย สำหรับผู้ประพฤติดีและลงโทษผู้ประพฤติไม่ดี เน้นให้ครูอบรมระเบียบวินัยทุกครั้งที่เข้าสอน และที่สำคัญการส่งเสริมความมีวินัยนักเรียน ครูต้องใช้จิตวิทยาและคอยตักเตือนอย่างใกล้ชิด ต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมวินัยเท่า ๆ กับงานสอน ขณะที่ ชำเลียง วุฒิจันทร์ (2524, หน้า 89) กล่าวว่า แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนควร จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม หัวหน้าสถานศึกษา ครูอาจารย์และบุคลากร ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการสอนวิชาอื่น ๆ และการจัดกิจกรรมทุกประเภทของโรงเรียน และดำรง ประเสริฐกุล (2542, หน้า 214) กล่าวว่า การสร้างวินัยแก่นักเรียน เป็นหน้าที่ที่ทางโรงเรียนหาทางส่งเสริมเพื่อให้เกิดวินัยในตัว of นักเรียน การที่นักเรียน มีวินัยในตนเอง ย่อมเป็นคนที่มีระบบระเบียบ มีความประพฤติดี สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ได้อย่างมีความสุข และเมื่อออกไปอยู่ในสังคมภายนอกโรงเรียนก็จะมีวินัยติดตัว เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมสืบไป

ส่วนงานปกครองระดับชั้นเรียน พบว่า ได้ให้ครูประจำชั้นได้เยี่ยมบ้านนักเรียนที่รับผิดชอบ และพบว่าส่วนใหญ่ มีการแต่งตั้งบุคลากรเพื่อรับผิดชอบงานในระดับชั้นเรียน ให้ครูปกครอง ประสานงานกับครูประจำชั้นในการป้องกันและแก้ไขการทำผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน กำกับ ติดตามดูแลการรักษาความสะอาดของห้องเรียน ซึ่งคล้ายคลึงกับผลการศึกษาของ เสถียร ทามัง (2551) ที่ได้ศึกษาพบว่า ได้เยี่ยมบ้านนักเรียน การให้ความร่วมมือในการป้องกันพฤติกรรม

ที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ใกล้เคียงกับผลการศึกษาของ ประสิทธิ์ ยิ่งสมัคร (2546) ได้ศึกษาพบว่า มีการแต่งตั้งบุคลากรเพื่อรับผิดชอบงานในระดับชั้น ให้ครูที่ปรึกษาออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ที่อยู่ในความรับผิดชอบ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ เจริญ กาละ (2542) ได้ศึกษาพบว่า ควรเน้นเรื่องการช่วยกันรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน นอกจากนี้ยังใกล้เคียงกับ ผลการศึกษาของ เจริญ ธีราชนภาคย์ (2545) ได้ศึกษาพบว่า ครูควรเข้มงวดในเรื่องการรักษา ระเบียบวินัย การประพฤติผิดวินัยของนักเรียนให้มากขึ้นกว่าเดิม ควรมีการประสานงานกันทุกฝ่าย ให้ช่วยอบรมสั่งสอนนักเรียน ทั้งในเวลาเรียนปกติและวันสุดสัปดาห์ ตลอดจนช่วยกันสอดส่อง ดูแลความประพฤตินักเรียน อีกทั้งช่วยกันปรับพื้นฐานทางวินัยในตนเองของนักเรียนด้วยการเอาใจใส่ ดูแลเป็นพิเศษ

สำหรับเรื่องที่ไม่ได้ปฏิบัตินั้น ด้านงานปกครองนักเรียนทั่วไปมีส่วนน้อยที่ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้เชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนทุกภาคเรียน ซึ่งคล้ายกับผลการศึกษาของ เจริญ กาละ (2542) ได้ศึกษาพบว่า ควรเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียนทุกด้าน ซึ่งใกล้เคียงกับ ผลการศึกษาของ เดช สุธรรมปวง (2542) ที่ได้ศึกษาพบว่า ควรจัดให้มีการอบรม คุณธรรม จริยธรรม ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้มากขึ้นและกระทำอย่างต่อเนื่อง

ส่วนเรื่องที่ไม่ทราบว่าได้ปฏิบัตินั้น ด้านงานการป้องกันแก้ไขปัญหาพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน มีครูบางส่วนไม่ทราบว่า ให้นักเรียนรุ่นพี่ช่วยดูแลป้องกันพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนรุ่นน้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่มีส่วนร่วมกำหนดวิธีการป้องกันและ แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ซึ่งคล้ายกับผลการศึกษาของ ชูศักดิ์ ทองนาค (2542) ที่ได้ศึกษาพบว่า ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในรูปคณะกรรมการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย ทำนองเดียวกับผลการศึกษาของ สนิท บุญเจริญ (2545) ที่ได้ศึกษาพบว่า ควรมีการประสานงาน และร่วมมือกันดูแลนักเรียน เพื่อป้องกันการประพฤติที่ไม่เหมาะสม เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ณัฐวุฒิ เงินใส (2551) ที่ได้ศึกษาพบว่า ควรมีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนและ ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดแผนการปฏิบัติงานเพื่อสร้างแนวปฏิบัติงานให้เป็น บรรทัดฐานเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนของโรงเรียนวาริชียงใหม่ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานปกครองนักเรียน โดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมจัดทำแผนการปฏิบัติงาน
2. ควรชี้แนวทางการปฏิบัติงานปกครองให้ทุกฝ่ายรับทราบเพื่อให้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน
3. ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนและการคัดกรองนักเรียน
4. ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน
5. ควรส่งเสริมให้นักเรียนรุ่นพี่ประพฤติตนช่วยดูแลป้องกันพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนรุ่นน้อง
6. ควรเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมทุกภาคเรียน
7. ควรแจ้งผลการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนให้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ
8. การศึกษาครั้งต่อไปควรใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ ประกอบกับแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนต่อไป